

P E R S B E R I C H T

* Voorstel adviesbureau Plan-AE

* 'Herpleisteren interieur Nieuwe Kerk Delft kan helpt goedkoper'

* 'Al na herpleisteren schip sterk verbeterde akoestiek'

Geheel of gedeeltelijk herpleisteren van het interieur van de Nieuwe Kerk te Delft. Bij uitvoering in fasen kan de financiering worden gespreid en blijft het gebouw beschikbaar voor kerkdiensten.

Met dat idee komt Plan-AE, bureau voor architectuur en bouwkundig advies. Hun raming voor het complete interieur is half zo laag als die van het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Delft: circa 750.000 euro inclusief BTW tegenover circa 1,5 miljoen euro.

Pleisterwerk geeft, aldus Plan-AE, een aanzienlijk betere akoestiek voor het orgel, andere muziekinstrumenten, zang en sprekers.

Een pleisterlaag op de binnenmuren van alleen het middenschip ter verbetering van de akoestiek zou circa 160.000 euro inclusief BTW kosten, minder dan 1,5 procent van de totale restauratiebegroting van € 11 miljoen.

Die herpleistering is de wens van 260 organisten, orgelliefhebbers en deskundigen, onder wie Geert Bierling (De Doelen Rotterdam), Leo van Doeselaar (Concertgebouw Amsterdam), Jan Hage (Domorganist Utrecht), Christiaan Ingelse (Grote of Sint Janskerk Gouda), ir Henk Kooiker (akoesticus en orgeladviseur), Ton Koopman (artistiek leider Amsterdam Baroque Orchestra), Jos van der Kooy (Grote of Sint Bavokerk en Philharmonie Haarlem), Jaap Kroonenburg (Groote Kerk Maassluis), Ben van Oosten (Grote of Sint Jacobskerk Den Haag) en Petra Veenswijk (Maria van Jessekerk Delft), die daartoe in juni een petitie richtten tot het kerkbestuur.

Stofdicht

Volgens een toelichting van het bureau is het onnodig de muren eerst te frezen of te ruwen; Het is voldoende de baksteenwanden stofvrij te maken, te bevochtigen en eventueel voor te behandelen met een primer om de pleister beter te laten hechten. De baksteen blijft “volledig onaangetast”. Een damp-doorlatende, vochtafstotende en indien nodig warmte-isolerende pleisterlaag is wenselijk. Het monumentale Bätz-orgel (1840) kan geheel stofdicht worden afgeschermd.

Positief effect

Het door Plan-AE voorgestelde procedé komt overeen met de werkwijze bij het gedeeltelijk herpleisteren van de Grote of Sint Laurenskerk te Alkmaar in 1996. Daar houdt het pleisterwerk zich na 20 jaar nog “zeer goed”, zonder noemenswaardige afbladdering. De 30 jaar geleden in het middenschip van de Grote of Onze Lieve Vrouwekerk te Dordrecht opnieuw aangebrachte pleister oogt nog als nieuw. In beide kerken had herpleistering het gewenste, positieve effect op de akoestiek.

Tijdens de restauratie van de Nieuwe Kerk tussen 1923 en 1940 onder leiding van de in zijn tijd gezaghebbende architect Herman van der Kloot Meijburg werden de binnenmuren ontleisterd. Daardoor verslechterde de akoestiek: het grove, poreuze oppervlak van de bakstenen wanden absorbeert een deel van het geluid, dat bovendien dof, vaag en moeilijk localiseerbaar wordt. Daarentegen zorgen glad gepleisterde wanden voor een helderder, nauwkeuriger geluidsbeeld en een goede spreiding van hoge tonen. Lage tonen klinken niet meer diffuus, maar “strak pulserend”.

Modieuze vergissing

Veel kerken in Europa en in Nederland zijn van oudsher bepleisterd; schilderijen uit de 17^e eeuw tonen dat aan. Ontpleistering was in de jaren tussen 1920 en 1950 mode; sommige architecten dachten een ‘middeleeuwse’ toestand terug te brengen, maar vergisten zich.

“Het initiatief voor herpleisteren is zeker haalbaar op grond van het voorlopige budget”, laat Plan-AE weten. “Al met al hebben we een concurrerend, realistisch alternatief dat ruimte biedt voor akoestiekverbetering door herpleisteren alsook voor extra archeologisch onderzoek”.

“Veiliger en goedkoper”

Hiermee doelt Plan-AE op zijn analyse van het ontwerp voor ondergrondse uitbreiding van de Nieuwe Kerk ten behoeve van een beroep daartegen van de Oudheidkundige Werkgroep Delft en de Vereniging van Vrijwilligers in de Archeologie bij de Raad van State. In die analyse wordt aangedrongen op herpleistering van het kerkinterieur uit oogpunt van akoestiek en daglichttoetreding. De kosten van herpleistering zouden kunnen worden gefinancierd met een “veiliger en goedkoper” alternatief voor de ondergrondse uitbreiding.

Het College van Kerkrentmeesters bevestigde in juni zijn standpunt dat gedeeltelijke of gehele bepleistering geen optie is. Willem IJdo, organisator van de ‘pleisterpetitie’: “Ik leef dan ook niet in de illusie dat de stukadoor volgende week aan de slag kan. Maar je weet nooit hoe het kwartje in een verdere toekomst gaat rollen. Er zijn nauwelijks serieuze argumenten om althans de schipmuren niet opnieuw te laten pleisteren. Volledige herpleistering is natuurlijk ook prima”.

Willem IJdo

Delft / Bodegraven, 8 september 2016